

Introducere

Dintre toate infracțiunile, evaziunea fiscală este, cu siguranță, cea care beneficiază de cea mai mare clemență din partea opiniei publice.

Cu toate acestea, evaziunea fiscală este o infracțiune care, din punct de vedere economic, face cele mai multe victime. Aceasta diminuează resursele financiare necesare finanțării cheltuielilor publice și creează distorsiuni concurențiale și inegalități în detrimentul contribuabililor de bună-credință care înțeleg să-și declare veniturile și/sau bunurile impozabile și să-și plătească taxele și impozitele aferente.

Efectele acestei infracțiuni se văd foarte bine mai ales în aceste momente de criză financiară, când, din lipsa resurselor, au loc disponibilizări de personal, reduceri de salarii, pensii etc.

Lucrarea prezintă într-o manieră practică fenomenul evaziunii fiscale. Pentru o mai bună înțelegere a textului legal, cât și a modalităților de comitere a infracțiunilor, au fost folosite foarte multe exemple. În acest fel, cititorul poate privi legea cu ochii practicianului, poate înțelege legea prin prisma realităților sociale.

Originalitatea abordării nu rezidă doar în ideile expuse, ci și în modul de analiză, care *îmbină partea de contabilitate cu partea juridică*. De altfel, o analiză serioasă a acestei probleme nu poate să facă abstracție nici de partea juridică, nici de partea de contabilitate, mai ales că în contabilitate lucrurile sunt privite altfel decât în juridic (existând și un principiu al prevalenței economiei asupra juridicului).

Lucrarea este structurată în 5 capitole.

În primul capitol a fost analizată noțiunea de evaziune fiscală, făcându-se distincție între noțiunea de *evaziune fiscală* și cea de *optimizare fiscală*, această din urmă noțiune fiind analizată de alți autori sub denumirea de „*evaziune fiscală legală*”. În plus, au fost prezentate cauzele evaziunii fiscale, aspect foarte important în

lupta de combatere a acestui fenomen, întrucât o boală nu poate fi tratată eficient decât dacă se cunosc cauzele, sau, altfel spus, un tratament adecvat ține cont nu numai de simptome, ci și de cauze.

În cel de-al doilea capitol au fost analizate *aspectele comune infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 241/2005*, punându-se accent pe cadrul legislativ, pe drepturile și obligațiile persoanelor care desfășoară activități economice.

În capitolul trei au fost analizate *infracțiunile conexe infracțiunilor de evaziune fiscală*. Dintre toate aceste infracțiuni, infracțiunile prevăzute de art. 6 și art. 8 sunt mai des întâlnite în practica judiciară. În cazul infracțiunii prevăzute de art. 6, au fost analizate prevederile din legile speciale ce reglementează contribuțiile la sistemele de asigurări sociale de pensie, șomaj și sănătate, făcându-se aplicarea principiului *specialia generalibus derogant*, ceea ce înseamnă că vor intra în domeniul de aplicare al art. 6 doar acele contribuții sau impozite care nu au o reglementare specială.

În capitolul patru au fost analizate *infracțiunile de evaziune fiscală* prevăzute de art. 9. În acest sens, mai întâi, s-a arătat faptul că reglementarea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 lit. a) are caracter de normă generală în raport cu infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 lit. b) și c), neputând fi reținute în concurs ideal. Totodată, a fost analizat raportul dintre infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) și infracțiunea de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 86/2006, infracțiunea asimilată contrabandei, prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 și infracțiunea de deținere în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, peste limita a 10.000 țigarete, prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. 1) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, arătându-se, de asemenea, faptul că reglementarea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) are caracter de normă generală, neputând fi reținută în concurs ideal cu cele trei infracțiuni. Pe lângă aspectele menționate, au fost analizate diferite situații particulare întâlnite în practica judiciară, cum ar fi: existența infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. b) în situația lipsei mărfurilor din stoc; distincția

dintre noțiunea de venituri și noțiunea de încasări și modul cum se reflectă această distincție în situația neevidențierii sumelor încasate; sancțiunea care intervine în situația neîntocmirii documentelor justificative în momentul livrării mărfurilor; vânzarea sub cost a mărfurilor; calitatea de document justificativ a facturii prin prisma Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 5/2007 pronunțată în recurs în interesul legii etc.

În ultimul capitol au fost analizate *cauzele de nepedepsire și de reducere a pedepsei* prevăzute de art. 10. În această privință, mai întâi au fost făcute câteva aprecieri cu privire la constituționalitatea textului, ținându-se seama de criticile formulate de Curtea Constituțională în Decizia nr. 573/03.05.2011, *atunci când a analizat constituționalitatea art. 74¹ din Codul penal*. Mai apoi, a fost analizat modul de aplicare a art. 10 în diferite situații particulare, cum ar fi situația acoperirii prejudiciului de către un singur inculpat ori de partea responsabilă civilmente, situația contestării prejudiciului ori situația concursului de infracțiuni.

Lucrarea este un instrument de lucru util pentru procurori, judecători, polițiști, avocați ori alte persoane care, de pe o poziție sau alta, sunt implicate în cauzele având ca obiect investigarea sau judecarea infracțiunilor de evaziune fiscală.

Pe de o parte, lucrarea este ușor de parcurs și de înțeles datorită numeroaselor exemple inserate în cuprinsul acesteia. Cu ajutorul exemplurilor, am încercat să îl ajutăm pe cititor să își formeze o imagine asupra realității, asupra modului în care legea se aplică în practică. De aceea, lucrarea poate fi de un real folos începătorilor, acelor persoane care încă încearcă să înțeleagă un fenomen atât de complex, fenomenul evaziunii fiscale.

Pe de altă parte, lucrarea are și un anumit grad de tehnicitate, în special pe partea de contabilitate, care face mai dificilă înțelegerea textului de către un cititor neavizat. Din această perspectivă, lucrarea se adresează profesioniștilor, persoanelor care au de spus ultimul cuvânt în cauzele de evaziune fiscală.

Autorul